

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ІННОВАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ПЕРСПЕКТИВИ,
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

23 січня 2023 року

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Запоріжжя, 2023

УДК 61:37:001.895(063)

I-66

Рекомендовано до поширення в мережі педагогічною радою Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету (протокол №3 від 26.01.23р.), конференція включена до переліку наукових конференцій здобувачів вищої освіти та молодих учених Міністерства освіти і науки України на 2023 рік порядковий номер № 260 згідно з листом ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 10.01.2023 року номер 21/08-9

Організаційний комітет:

Ольга Павлівна КІЛЄЄВА – голова оргкомітету, викладач-методист вищої кваліфікаційної категорії Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Тетяна Юріївна ЧЕТВЕРТАК – кандидат педагогічних наук, завідувача методичним кабінетом Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Тетяна Євгенівна ШКОПИНСЬКА – кандидат сільськогосподарських наук, завідувача відділенням, викладач-методист вищої кваліфікаційної категорії Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Вікторія Миколаївна КОВАЛЬОВА - кандидат фізико-математичних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, провідний модератор Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Відповідальна за випуск, гол. ред.: к.пед.н. Четвертак Тетяна Юріївна

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст та точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори.

Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (23 січня 2023 р.). / під ред. Т.Ю. Четвертак. Запоріжжя, 2023. 340 с.

У збірнику наукових праць представлено теоретико-практичні дослідження з медичної освіти та науки незалежної України: медицини, фармації та педагогіки.

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Видання адресоване науково-педагогічним працівникам, викладачам, методистам, здобувачам, а також тим, хто цікавиться освітою та наукою.

© Медичний фаховий коледж Запорізького державного медичного університету

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1 «НЕЗЛАМНІСТЬ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО
СТАНУ»**

Alina ARENDARENKO

The influence of martial law on the educational process in higher education institutions.....11

Tetiyana BRYTANOVA, Andrii HOTSULIA

Chemical competence of future pharmacists.....13

Andrii HOTSULIA

Shaping the ethical competence of future pharmacists.....19

Sergiy FEDOTOV

Methodological aspects of teaching the discipline "History of medicine and pharmacy".....25

Sergiy FEDOTOV

Methodological features of teaching general inorganic chemistry to students of the faculty of pharmacy.....28

Sergiy FEDOTOV

Methodological features of teaching toxicological chemistry in higher educational institutions of Ukraine.....32

Антоніна БІДНЮК

Особливості викладання фізіології людини в умовах воєнного часу.....35

Інна БОБКОВА, Вікторія БУР'ЯНОВА, Світлана ГОНЧАРУК, Катерина УМІНСЬКА, Валентина ХРАНІВСЬКА

7. Competence standards for the pharmacy profession. Safe effective pharmacy practice. Pharmacy council of New Zealand. *New Zealand gazette*. 2015. №. 132. 41 p.

UDC: 378.147.016:61:94

**METHODOLOGICAL ASPECTS OF TEACHING THE DISCIPLINE
"HISTORY OF MEDICINE AND PHARMACY"**

Sergiy Fedotov

Assistant

Zaporizhzhia State Medical University

Zaporizhzhia

In the history of science and university education, one can trace a constant change in the balance in favor of natural sciences or social and humanities. One of the acute problems of the last decade in the educational space of Ukraine is the reduction of hours for the study of social and humanitarian disciplines in the system of training masters in the specialties of medicine and pharmacy. Most of these disciplines, in particular "Logic", "Ethics and deontology", "Sociology", "Religious studies" and others, have the status of optional and optional subjects [3]. However, in the system of higher medical and pharmaceutical education, it retains its importance and is a mandatory discipline, where the humanitarian component only strengthens its position over time. We are talking about the history of medicine. A. E. Afanasyeva notes that "... the traditional history of medicine and pharmacy was focused on the description of biographical data about famous doctors and the development of medical institutes, ... the latest history of medicine, which appeared in the 1970s, placed medical theories and methods of disease treatment in a broad social and cultural context. Thus, the history of medicine and pharmacy from a specific, narrowly professional area, which was created by doctors and for doctors, turned into the most important part of the history of any society" [1, p. 487]. The specifics of the historical era and the activities

of prominent personalities, religious instructions and prohibitions, peculiarities of the philosophical view of the world and national traditions - all this determined and continues to influence the development of medicine, although it is clear that in different historical periods and in different civilizations this influence differed significantly. Thus, if in the Middle Ages in Western Europe, the influence on the development of medicine of the Christian religion was decisive, today the church maintains the authority of its voice mainly in acute bioethical issues: euthanasia, the use of genetic biotechnology, etc. At the same time, the church does not hold back the progress of natural sciences, which take care of human health problems, as it was before. Methodological changes in the history of medicine required the involvement of professionals with a humanitarian education - historians, philosophers, cultural experts, etc. - in research and teaching. Which, in turn, is starting to cause some concern on the part of doctors. In their opinion, for a humanitarian, the history of medicine is an analysis of texts, and a humanitarian can overlook important things related to medical practice [2]. Although even doctors admit that in modern conditions only the path of synthesis of research and doctors and humanitarians is promising for the development of the history of medicine as a science [2].

At the Zaporizhzhia State Medical University "History of Medicine and Pharmacy" for the pharmacy specialty, taught at the department of natural sciences for foreign students and toxicological chemistry. The work program provides for 90 hours of 3 ECTS credits for domestic and foreign students, of which 40 hours. classroom classes, of which 16 hours lectures, and 34 hours independent work [3]. The small number of hours allocated to seminar classes requires teachers to pay special attention to lectures. In our opinion, the main aspects that reveal the logic of the development of medicine and need to be covered in the process of reading lectures on the "History of medicine and medicine" are the following:

- a brief description of the historical era or region; worldview inherent in individuals of a certain civilization, which determines the attitude to life, illness, treatment, death; the status of a doctor in society, peculiarities of medical ethics;

- the general characteristics of medicine of that era, which is presented at a specific lecture - the main achievements in comparison with the previous historical era; mutual influence of different cultures and civilizations, which enriches society with new knowledge and provides an impetus for the further development of medicine;
- outstanding scientists, practicing doctors who contributed to the development of medicine of a certain era.

This is a scheme that must be adjusted depending on the topic, because, for obvious reasons, the lecture "History of medicine as a science. Medicine of the primitive system" does not contain stories about outstanding doctors.

Regarding independent work, in our opinion, tasks that reveal the student's creative and analytical abilities, for example, a presentation on a chosen topic and an analysis of a primary source, are important. Thus, a balance will be maintained in the learning process: on the one hand, the perception of information in lectures, on the other - the development of the student's creative and analytical abilities, which, in turn, will contribute to the student's acquisition of the necessary competencies. So, the trends in the development of the history of medicine, as a science and an educational discipline, are evidence of a successful combination of natural and socio-humanitarian knowledge, which can provide an impetus for further research and enrich the coverage of seemingly well-known facts from other perspectives.

REFERENCES

1. Афанасьєва О. Е. Нова історія медицини на початку ХХІ століття: основні тенденції розвитку. Викладач ХХІ ст. 2016. 4. С. 486-499.
2. Бородулін В. І. ХХІ століття: кому писати історію медицини – лікарям для лікарів чи істориків для істориків? / В. І. Бородулін, Є. М. Банзелюк, Є. Є. Бергер // OPERA MEDICA HISTORICA. Праці з історії медицини: альманах РОІМ. / К.А. Пашков (відп. ред.). М.: ТОВ "Лакуер Прінт", 2019. Вип. 4. С. 42-49.
3. Вступ у фармацію : навч. посіб. / О. І. Панасенко, В. В. Парченко, О. А. Кремзер [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Панасенка. Запоріжжя, 2022. 525 с.